

“ZIJ ZATEN ERBIJ”

Een toespraak bedoeld om te lezen op zondag 13 november 1887, gehouden door C.H. Spurgeon, op zondagavond 29 mei 1887.

De tekst is Lucas 5:17 (King James Version). “En het geschiedde op een dier dagen, terwijl Hij bezig was te leren, dat ook Farizeeën en wetgeleerden erbij zaten.”

Een SAMENKOMST is een vreemde verzameling: het is als het bijeenbrengen met een net, of het verzamelen met een dreg. Als het een erg grote verzameling is, dan is het bijzonder opmerkelijk. Wat voor een vreemde variëteiten van schepsels komen bij elkaar in een vol huis van gebed, net als in de ark van Noach! Als iemand de geschiedenis van allen die hier bijeen zijn kon beschrijven, dan zou het resultaat een bibliotheek zijn met merkwaardige verhalen.

U, geliefde vrienden, die gewoon bent hier in de dienst te komen, hebt waarschijnlijk geen idee van de vreemde mengeling van volkeren, rangen, beroepen, omstandigheden en godsdiensten, die worden vertegenwoordigd in één van de grote samenkomsten van deze Tabernakel. Ik ben zelf vaak enorm verrast wanneer ik mensen tegen kom, die me helemaal onbekend zijn, behalve dan uit de krant; en die zich hebben gemengd onder de bezoekers van deze enorme samenkomsten. Ik had me niet kunnen voorstellen, dat ze ooit een plek zouden hebben bezocht, waar het evangelie wordt gepredikt. Het is opvallend, dat God altijd bepaalt, wie er aanwezig zijn in onze samenkomsten en Zijn besturing is altijd wijs. Ik heb vaak tegen mezelf gezegd: “Ik zal vanavond een uitgekozen gezelschap hebben” ; en in bepaalde opzichten is dit zeer bijzonder het geval geweest. Personen zijn hierheen gekomen, die er zelf helemaal niet aan dachten om te komen, totdat een speciale reden hen trok; vervolgens was het gesproken woord zo duidelijk van toepassing op hun situatie, dat het hen verwonderde. Als zij een bericht van hun komst hadden gestuurd en de prediker alles over hen had geweten, zou hij het misschien niet hebben gewaagd om vrijuit zo persoonlijk te zijn; want hij is onwetend ingegaan op precieze details en geheime punten, die hij, als hij ervan geweten had, nooit openbaar zou hebben gemaakt. De Here, Die weet wat er gedaan wordt in de binnenkamer, weet ook hoe Hij Zijn dienende knecht moet leiden, zodat hij zonder omwegen tot het hart zal spreken.

In de huidige samenkomst hebben we een groot gezelschap van mensen die de Here reeds lang kennen en al jarenlang zich in Zijn Naam verheugen. We hebben een ander gezelschap van mensen, die de Here niet tot hun redding kennen, maar toch zijn ze goed bekend met het evangelie en zijn ze niet ver van het Koninkrijk Gods. Ze zijn bijna overtuigd; ze treuzelen in het grensgebied. O, dat ze het grensgebied zouden oversteken en bewoners van het land Immanuël zouden worden! We hebben ook sommigen in ons midden, die ver verwijderd zijn van het geloofsleven; een volk waarvoor we weinig of geen hoop hebben. Toch oogsten we onder hen de rijkste buit voor Christus, want Hij heeft erbarmen met de onwetenden en met degenen, die van de weg zijn geraakt. Ik hou van dat woord “van-deweg”. De Here redde u allen, die van-de-weg bent!

In elke samenkomst hebben we een vierde klasse, die überhaupt zou weigeren geclassificeerd te worden; er kan van hen gezegd worden, hier te zijn en hier niet te zijn. Ze zijn eerder toeschouwers dan toehoorders. Zoals de heren, die in onze tekst worden genoemd, “*zitten ze erbij*”. Ze zijn te respectabel om gerekend te worden tot de gewone menigte. Nee, nee; zij zijn slechts bezoekers, ze “*zitten erbij*”. Ze zouden niet graag willen hebben dat er gedacht werd, dat ze regelmatige toehoorders zijn, laat staan bekeerlingen: zij “*zitten erbij*”. Ze hebben geen berouw; ze geloven niet; zij gaan helemaal niet in op de waarheid, maar zij “*zitten erbij*”. Ze zijn gekomen om rond te kijken, dingen te noteren en opmerkingen te

maken. Ze bevinden zich aan de rand van het gevecht, maar ze vechten helemaal niet mee; zij “zitten erbij” en ze hopen dat ze daar buiten schot blijven.

Het is over dezen, die “erbij zitten” dat ik nu zal spreken; want ik ben bang dat ze zich veel te gemakkelijk gaan voelen op de stoel, die ze hebben uitgekozen. Ze zitten zoals Gods volk zit en toch behoren ze niet echt bij hen, maar ze “zitten er slechts bij”. Ze vormen een erg irritant en teleurstellend deel van onze samenkomsten, maar toch, ze zijn er en we zouden ze niet buiten de deur willen zetten, als we dat konden. We zijn blij, dat we deze personen hebben om er stenen uit te hakken, want wie weet of God, in Zijn oneindige genade uit hun midden misschien individuen kiest, die nooit weer erbij zullen zitten, maar die met hart en ziel bij Christus en Zijn volk zullen zijn en zelfs leiders zullen worden van de legerscharen van God?

Laat me vrijuit tot u spreken over sommigen van hen die erbij zaten. Zij dienen helemaal niet veracht te worden, want sommigen van hen waren uitnemende personen. Zij waren Farizeeën, leden van de afgezonderde sekte, die helemaal op zichzelf stonden en die erg secuur waren wat betreft de uiterlijkheden van de godsdienst. Inderdaad waren deze Farizeeën erg superieur en u kon aan hun gezicht zien, dat zij zichzelf belangrijke personen vonden. Verder waren er doctors in de wet, geleerde mannen, die de Schriften erg nauwkeurig bestudeerd hadden. Ze telden de woorden van elk heilig boek en vonden de middelste letter ervan. Deze wetgeleerden waren de ongeletterde landman van Nazareth gaan beluisteren, over Wie ze een uitgesproken mening hadden, die helemaal niet gunstig was. Ze hadden over Hem gehoord en ze waren zo neerbuigend om Hem een keer te beluisteren, half rood vanwege hun eigen gezichtsverlies toen ze dat deden. Nee, het sprak vanzelf dat Hij *hen* niets kon leren; ze “zaten er alleen maar bij” en niets meer. We zien niet veel van deze grote mannen temidden van onze menigten en misschien zijn er hier bij deze gelegenheid ook niet zulke mensen, maar we kunnen er niet zeker van zijn. Het kan me niet zoveel schelen te weten of de geleerden en diepzinnigen hier zijn; maar zij komen soms in ons midden, al is het alleen maar om “erbij te zitten”. Ik zal op dit moment niet meer zeggen over deze opmerkelijke mensen, want vele anderen komen in de samenkomsten om er alleen maar bij te zitten. Ze zijn niet gekomen met de wens om te leren, om te begrijpen, om te voelen, of om gered te worden: ze “zitten er alleen maar bij”.

I Laat ons eerste punt de vraag beantwoorden – WAT WAREN DEZE MENSEN AAN HET DOEN? Ze “zaten erbij”. Daar ligt heel veel in opgesloten. Ten eerste, *ze gaven toe aan hun nieuwsgierigheid*. Ze waren uit elke stad van Galilea, Judea en Jeruzalem gekomen, om te weten te komen waar deze opschudding over ging. Ze hadden van de grote vermaardheid van Christus gehoord, dat Hij wonderen bewerkte en dit bracht hen in de menigte, die Hem voortdurend omringde. Bovendien, de menigte zelf trok hen aan. Waarom was er zo’n groot gezelschap? Waar kon dat allemaal over gaan? Ze wilden het graag weten uit nieuwsgierigheid. Ze wilden de Man één keer horen, opdat ze zouden kunnen zeggen, dat ze Hem gehoord hadden, maar ze waren niet van plan beïnvloed te worden door wat zij hoorden; ze wilden Hem horen als buitenstaanders, die “erbij zaten”. Ze waren nieuwsgierig, maar niet verlangend. In de regel levert dit soort aandacht op plaatsen van de godsdienstoefening weinig op; toch zou ik liever mensen zien komen vanuit dit motief dan helemaal niet. Nieuwsgierigheid kan een opstap zijn naar iets beters; toch, op zichzelf, wat voor goeds ligt erin? Mensen gaan op zondag naar de Sint Paul’s, naar de Westminster Abbey, naar de Tabernakel, naar deze plaats of naar die en ze denken dat ze God dienen, terwijl ze net zo goed een show waren kunnen gaan zien; in feite is het een gaan naar een show en wat betreft hun motief niets meer. Vlei uzelf niet; als u naar plaatsen van de godsdienstoefening gaat om alleen maar rondom u te kijken of om muziek te horen, dan dient u God niet. Als u naar dit grote huis komt om uw fantasie te behagen, dan dient u God niet

meer dan wanneer u in de velden zou lopen. U “zit er alleen maar bij”, op een erg armzalige en kruiperige manier.

Er komen velen in onze samenkomsten en zitten erbij in dit opzicht – *dat ze helemaal onverschillig zijn*. Ik veronderstel niet dat deze schriftgeleerden en Farizeeën goed genoeg waren om helemaal onverschillig te zijn: ze hielden over naar de andere kant en boden bittere tegenstand. Te velen doen alsof ze zeggen: “Ik kom om een beroemde prediker te horen, maar wat zijn leer is, weet ik niet en ik geef er ook niet om.” Ze stellen geen vragen: wat is deze leer van de zondeval? Wat is deze verdorvenheid van het hart? Wat is dit werk van de Geest? Wat is dit plaatsvervangende offer? Ze geven er niet om te weten of zij iets te maken hebben met iets, waarover gesproken wordt; ook vragen ze niet: wat is deze nieuwe geboorte, deze overgang van de duisternis naar het licht, deze heiligmaking van de natuur? Ze horen een theologische term en zetten die van zich af, alsof ze er geen belang bij hebben. Ze willen niet teveel weten. Dit verzoenende offer – ze horen er zoveel over; dit vergieten van het kostbare bloed van Jezus, dit wegdoen van de zonde door het offer van Jezus – ze willen niet luisteren naar dit reddende geheimenis, maar behandelen het als een zaak van weinig of geen gevolg. Het is niets voor hen, dat Jezus moest sterven. O beste heren, het moet wel iets voor u zijn! Als er iets de moeite waard is om er navraag naar te doen, dan is het uw eigen toestand voor God, uw positie wat betreft de eeuwige dingen, uw toestand op dit ogenblik met betrekking tot de zonde – of het u rood kleurt, of dat u ervan gewassen bent in de bron, die Christus heeft geopend. Als er iets de moeite waard is om door een mens onderzocht te worden, dan is het de zaak wat betreft zijn eigen ziel ten opzichte van de eeuwigheid. Wat zou ik graag willen dat u niet alleen maar gewoon “erbij zit”, maar dat u serieus zou ervaren: “Er is hier iets voor mij. Misschien is er voor mij een vrede, die ik nooit heb gekend, een vreugde, die ik me nooit heb voorgesteld. Ik zal het voor mijzelf gaan onderzoeken. Misschien is er voor mij een hemel waaraan ik tot nu toe heb gewanhoopt. Ik zal een onderzoek instellen en zien of het zo is of niet.” Moge dat uw besluit zijn en moge u niet langer behoren bij degenen die er in een gevoelloze onverschilligheid bij zitten!

De schriftgeleerden en de Farizeeën zaten er in een andere en slechtere betekenis bij; want *ze waren daar om in een onvriendelijke geest kritiek te leveren*, door òf fouten te ontdekken, òf ze uit te vinden. Ik zie ze hun notitieboekjes tevoorschijn halen om een woord op te schrijven dat de Heiland zei, waarvan zij dachten dat het verdraaid kon worden. Wat stootten ze elkaar aan als Hij iets zei, dat ongewoon klonk en moedig! O, als ze Hem maar te pakken konden krijgen! Toen Hij tenslotte tot de zieke zei: “Uw zonden zijn u vergeven”, toen flikkerden hun ogen, naar ik denk, met boosaardig vuur. “Nu hebben we Hem te pakken! Nu hebben we Hem te pakken! Deze Man lastert God.” Ze hoopten dat Hij nu meer gezegd had dan Hij kon verantwoorden en ze vroegen triomfantelijk: “Wie kan zonden vergeven dan God alleen?” Zij “zaten erbij” en hielden de Heiland in de gaten, zoals een kat loert op een muis. Hoe begerig besprongen ze Hem!

Mijn toehoorders, dit was een treurige zaak, nietwaar? Het is een erg slechte zaak om naar het huis van God te gaan om een medesterveling te bekritisieren, die oprecht probeert ons goed te doen. Het zal in de huidige situatie de prediker niet erg beïnvloeden, want zijn huid is gehard en hij voelt de klappen van de gewone censuur niet. In geen enkel geval kan negatieve kritiek iets goeds doen, maar het trieste ervan is dat, terwijl wij vurig verlangen u de weg tot de redding te laten zien, sommigen van u ons lastig vallen door kleinzielige opmerkingen over een onjuiste voordracht, een kleine vergissing, een verkeerde uitspraak van een woord, of een onnauwkeurig accent. Helaas, wat voor een kleine dingen zetten de eeuwige waarheid aan de kant! Ik weet het niet en ik zou het ook niet graag willen zeggen, als ik het wist, wat voor kleine beuzelarijen mensen oppikken en bespreken, nadat we voor hen een ernstig pleidooi hebben gehouden over de hemel, de hel, de oordeelsdag, de toekomstige toorn en de manier om eraan te ontsnappen. Was het Carlyle, die sprak van de krekel die tjilpte midden op de

oordeelsdag? Ik ben geneigd te denken dat veel mensen zijn als die krekkel; ze gaan door met hun ijdele geklets, wanneer Christus Zelf hen wordt voorgesteld aan het kruis. Zeker is dit treurig werk. Ik ben hongerig; ik ga naar een feestmaal, maar in plaats van mij goed te doen aan de spijzen, begin ik de kleren van de obers te bekritisieren, af te geven op de inrichting van de feestzaal en de levensmiddelen af te keuren. Ik zal even hongerig naar huis gaan als ik kwam en wie zal er de schuld van krijgen? De beste kritiek die u mogelijkerwijs kunt geven op het onthaal van uw vriend, is door van harte deel aan te nemen aan het feestmaal. De grootste eer die we Christus Jezus kunnen geven, is ons te voeden met Hem, Hem te ontvangen, Hem te vertrouwen, door Hem te leven. Alleen maar vitten en in twijfel trekken zal de knapste van u geen goeds brengen. Hoe zou dat kunnen? Het is voor uzelf een droevige verspilling van tijd en een beproeving van het humeur van anderen. Toch zijn er velen, die net als de schriftgeleerden en de Farizeeën, op deze manier “erbij zitten”.

Nu, ik wil liever niet verder ingaan op deze verschillende vormen van “erbij zitten”, maar ongetwijfeld zijn er sommigen, *die vriendelijk bewonderen, maar er geen voordeel van hebben*. Honderden mensen “zitten erbij”, die aandachtige toehoorders en warme vrienden zijn en toch part noch deel hebben aan de zaak. Ze zijn meer of minder regelmatige bezoekers van dit huis van gebed gedurende, laten we zeggen twaalf, veertien, vijftien, twintig jaar en toch zijn ze er geen greintje beter aan toe. Sommigen gaan van de godsdienstoefening naar het café en toch zouden ze voor geen enkele prijs de kerk of kapel overslaan. Velen zijn thuis niets beter om alles wat ze hebben gehoord: hun vrouwen zijn trieste getuigen van dat feit. Wel, voor sommigen van u is al ik weet niet hoe lang gebeden; er is voor u ook gepreekt en toch “zit u erbij”. Ik kan niet ontdekken waarom u zo trouw komt en er zo weinig voordeel van hebt. Het zou voor allen die u kennen een hele rare zaak lijken, als ze u anderhalf uur op een bepaalde dag van de week, twintig jaar lang in een bepaalde winkel zagen rondhangen en dat u nooit spullen kocht die een stuiver waard waren. Waarom hangt u in de evangeliewinkel rond en koopt u toch niets? Naar wat u zelf laat zien, bent u een dwaas. Ik houd er niet van om een hard woord te gebruiken, maar toch wordt het in de bijbel gebruikt voor mensen zoals u. Wie gelooft dat iets zo belangrijk is, dat hij een dag in de week eraan besteedt om erover te horen en het toch niet belangrijk genoeg vindt om het te aanvaarden als een gave, verklaart zichzelf voor gek door zijn eigen daden. Hoe wilt u daar verantwoording van afleggen op de laatste grote dag wanneer de Rechter zal zeggen: “U geloofde genoeg om over de redding te gaan horen; waarom geloofde u niet genoeg om die te aanvaarden? U geloofde genoeg om er ruzie over te maken; u wilde standhouden voor de leer van het evangelie; en toch kwam uzelf om in uw zonden.” Wat voor antwoord zult u geven, u die “erbij zit”? U zult één of ander antwoord moeten geven. Wat zal het zijn? O, dat u een beetje gezond verstand zou gebruiken voor uw ziel en de stoel van de dwazen zult verlaten voor de stoel van de berouwvollen en dat u niet meer iemand bent van degenen die “erbij zitten”.

II Ten tweede, laten we nagaan WAT ER GEBEURDE, TERWIJL DEZE MENSEN “ERBIJ ZATEN”. Ze waren de kamer binnengekomen, waar Jezus aan het prediken was, waar menigten aan het luisteren waren, waar wonderen van genade werden bewerkt. Ze waren aan het bekritisieren, aan het vitten, maar wat gebeurde er de hele tijd met hen?

Wel, ten eerste, *ze kregen veel te verantwoorden*. Heren, u kunt niet het evangelie gaan horen, het weigeren, en dan toch blijven zoals u was. U bent òf beter òf slechter na het horen van het evangelie. Het wordt voor u òf tot een levensgeur ten leven, òf tot een doodsgneur ten dode gemaakt. Bedenk dat het draaglijker zal zijn voor Sodom en Gomorra op de dag van het oordeel dan voor Bethsàida en Chorazin, die het evangelie hadden gehoord. De weigering van het evangelie is een topmisdaad: er is geen zonde zoals die. Zegt het Woord van God het niet zo? Dit is geen somber spreken van mij. De Here Jezus leerde dat de mannen van Ninevé de mannen van Jeruzalem zouden veroordelen, omdat zij de waarschuwing aannamen en Jeruzalem niet. O u, die het evangelie zo lang hebt gehoord en de hele tijd “erbij hebt

gezeten”, wat voor een berg schuld is er op u! Hoe zult u ontsnappen? Wat moet er van u terechtkomen na zo’n laaghartige ondankbaarheid?

Verder *werd hun hart steeds meer verhard*. Elk uur dat u naar het evangelie luistert en uw hart ervoor afgrendelt, wordt de kans kleiner dat u het toelaat. De bout, die verroest is, is moeilijk van zijn plek te krijgen. Het pad, dat lang betreden is door het dagelijkse verkeer, is hard geworden, alsof het geplaveid was met steen: harten, waar het evangelie vaak doorheen getrokken is, zijn onder haar voetstappen geworden als ijzer. Ik vrees dat uw geweten verhard is geworden door het verkeer van het evangelie. Ik weet dat het bij velen zo is. De Here vergeve hen. Als ik een samenkomst kon hebben, die nooit eerder het evangelie had gehoord, zou ik hoopvoller gestemd zijn dan wanneer ik spreek tot u, die het jaren hebt gehoord. Wat zal u waarschijnlijk nog raken? Welke nieuwe argumenten kan ik naar voren brengen? Ik kan u misschien één of ander nieuw verhaal vertellen, maar wat helpt dat? U hebt al veel te veel verhalen gehoord. Het is niet zo gemakkelijk om uw aandacht vast te houden vergeleken met vroeger: de stem is bekend geworden en de manier van spreken is afgezaagd voor u. Kan ik hopen dat ik nu de harten zal bereiken, waar ik zoveel pijlen op heb afgeschoten, die allen het doel hebben gemist? O God, wees diegenen genadig, die er al zo lang “bij zitten”!

Nogmaals, laat me u eraan herinneren dat diegenen die “erbij zaten” *Christus zoveel mogelijk tegenwerkten*. Er is iets – elke prediker heeft het gevoeld – er is iets in een samenkomst zelf dat de prediker beïnvloedt, zoals hij de samenkomst beïnvloedt. Ik ervaar spoedig, wanneer gelovige mensen voor me aan het bidden zijn en roepen: “O Here, help hem om te prediken!” Ik kan u niet zeggen hoe het is, maar het is zo, dat sommige samenkomsten mij bevriezen en andere mij in vlam zetten. Wanneer de wetgeleerden en de Farizeeën “erbij zitten”, trekken ze ons naar beneden en we kunnen niet veel machtige werken doen. Als mijn oog de blik van één van deze ijs-mensen opvangt; als ik zijn ellendige onverschilligheid in de gaten krijg en zijn half verborgen minachting ontdek, dan word ik erdoor verzwakt. Ik verbeeld me dat ik zulke mensen hoor zeggen: “Het kan ons niets schelen wat u zegt. Wij behoren niet tot diegenen die u kunt beïnvloeden. We zijn bekleed met een pantser tegen uw wapens.” Dit verkilt iemand tot op het bot. Nu, dit is het effect van uw gedrag als u “erbij zit” – u verkilt de prediker en door de prediker te verkillen doet u de samenkomst onmetelijk veel kwaad aan. Weet u niet, dat het zelfs van Jezus werd gezegd: “Hij deed daar niet vele krachten vanwege hun ongeloof”? Zelfs Hij, als mens, was in een bepaalde mate afhankelijk van degenen die Hem omringden: toen Hij hun geloof zag, genas Hij de zieke van zijn verlamming; en op een ander moment, keek Hij, toen Hij hun ongeloof zag, met verontwaardiging rond. Het is een vreselijk feit, dat sommigen van u zich zo gedragen, dat u de redding van anderen verhindert door uw onverschilligheid voor de heilige boodschap. Ik geloof dat dit in het bijzonder het geval is bij u, die in alle dingen erg goede mensen bent, behalve in het ene noodzakelijke. U vreest God niet en juist uw goedheid heeft een slecht effect. Het voorbeeld van een vuile en bedorven losbol zal bepaalde mensen niet beïnvloeden, want ze hebben een afkeer van de grofheid ervan en worden gedreven om iets beters te zoeken. Maar wanneer jonge mensen een uitnemend persoon zien zoals u, zo zedig en beminlijk zonder godsdienst, dan trekken ze uit uw voorbeeld de conclusie, dat godsvrucht niet absoluut noodzakelijk is en nemen dan de vrijheid het er zonder te doen. Dus u, die “erbij zit”, kunt een vloek zijn, waar u dat maar weinig vermoedt: u kunt bezig zijn anderen aan te moedigen om te proberen zonder de Heiland te leven.

Maar toch, laat me dit punt niet afsluiten zonder de opmerking te herhalen, dat we blij zijn dat deze mensen “erbij zitten” in plaats van helemaal niet te komen. Terwijl ze onderweg zijn, kan de Here hen ontmoeten. Als u ergens bent waar kogels rondvliegen, kunt u één van deze dagen gewond raken. Het is beter te komen en het evangelie te horen vanuit een laag motief dan om helemaal niet te komen. Denk aan het vreemde verhaal van Hugh Latimer, toen hij al zijn toehoorders aanspoorde om het evangelie te gaan horen. Hij prees zelfs die

geneesmiddel sterk genoeg was om haar te laten slapen, tot zij tenslotte zei: “Als u mij naar de parochiekerk zou brengen, dan weet ik, dat ik zou kunnen gaan slapen; want ik heb daar vele jaren lang elke zondag geslapen.” Ze werd naar die rustplaats gebracht en was spoedig vredig in slaap. “Wel, wel,” zei Latimer, “ze kon maar beter komen om te slapen dan helemaal niet komen.” En zo zeg ik het ook: zelfs als u hier komt om te slapen, kan de Here u wakker maken om de Heiland te gaan zoeken en vinden. Toch is het een droevige zaak – dit “erbij zitten”.

III Laten we ons vervolgens afvragen: WAT WAS DE OORZAAK WAAROM DEZE MENSEN “ERBIJ ZATEN”? Waarom kwamen ze om Jezus te horen en werden ze niet een deel van de werkelijk aandachtige samenkomst, maar hielden ze zich op aan de buitenkant ervan en “zaten ze erbij”? Ik zou niet onnodig sommigen van degenen willen kwetsen, die deze keer hierheen gekomen zijn, maar laat me rustig een paar dingen zeggen, die op hen van toepassing kunnen zijn.

In de eerste plaats, in de zaak van de schriftgeleerden was het *eigendunk* die hen erbij deed zitten. Ze waren afgezonderd van de gewone menigte door een gevoel van superioriteit. Ze zeiden: “Wat hebben we te maken met het horen van Jezus van Nazareth en Zijn boodschap over de vergeving van zonde?” “Wel,” zeiden ze, “we zijn hoog opgeleide mensen en we hoeven niet naar zo’n eenvoudige prediker te luisteren. Zijn redding hebben we niet nodig, want we zijn niet verloren.” Jezus Zelf zei: “Zij, die gezond zijn hebben geen geneesheer nodig, maar zij die ziek zijn.” Hij gaf daarmee aan, dat het hun goede opvatting van zichzelf was, die hen bij Hem vandaan hield. Dat is de reden waarom zo velen erbij zitten: naar hun eigen mening zijn ze even goed als de besten en hoeven ze geen grote verandering te ondergaan. Ze zijn erg achtenswaardige mensen en ze geloven ook, dat ze oprecht en mild zijn. Op een avond verliet er een man dit gebouw. Hij werd aangesproken door één van onze vrienden, die hem toevallig kende vanuit het zakenleven en hem hoog achtte. “Wat! Bent u vanavond onze prediker gaan horen?” De goede man antwoordde: “Ja, het spijt me te moeten zeggen, dat ik dat heb gedaan.” “Maar,” zei onze vriend, “waarom spijt u dat?” “Wel,” zei hij, “hij heeft me binnenstebuiten gekeerd en mijn denkbeeld over mezelf bedorven. Toen ik de Tabernakel binnenging, dacht ik dat ik de beste man hier in Newington was, maar nu ervaar ik, dat mijn gerechtigheid waardeloos is.” “O,” zei de vriend, “dan is alles in orde; u zult nog een keer komen; daar ben ik zeker van. Het Woord heeft uw hart geraakt en u de waarheid laten zien: u zult spoedig troost ontvangen.” Die vriend kwam nog een keer en hij is hier vanavond: hij heeft behagen in precies die waarheid, die hem binnenstebuiten keerde. Hij komt met het doel, dat het Woord des Heren hem mag doorzoeken en beproeven en voor hem mag zijn als het vuur van de zuiveraar. Wie het bangst is om binnenstebuiten gekeerd te worden, is de man, die het het meest nodig heeft dat proces te ondergaan. Helaas! Velen willen niet, dat het Woord hen doorzoekt. Ze zeggen bij zichzelf: “Dat is goed, erg goed, maar niet voor mij.” Dat zijn zij, die erbij zitten; zij zitten in een hoek, uit de wind, die aan het wannen is. Ziet u ze niet keurig rechtop zitten en erg ernstig kijken naar andere mensen, alsof ze tegen hun buurman willen zeggen: “Daar, pak jij die maar aan! Die leer is goed voor jullie, zondaren, maar de prediker heeft het niet over mij.”

Deze mensen “zaten erbij” omdat er in hen *geen gevoel van persoonlijke nood was*, geen waarneming van hun eigen naaktheid, die Christus alleen kan bedekken, geen gevoel van innerlijke honger, die Jezus alleen kan wegnemen. Ze hadden geen Heiland voor zichzelf nodig, hoewel ze het prima vonden Hem tot anderen te horen prediken; zij behoefden geen genade voor zichzelf, al waren ze blij dat zondaren erover hoorden. Zij konden zien en daarom was het niet nodig dat hun ogen geopend zouden worden. Zij hadden alle dingen en hadden geen armoede om op te pleiten. Zo zal het altijd zijn bij de prediking van het Woord; zij, die in de gaten hebben, dat ze nodig hebben wat het hen aanbiedt, zullen het met

blijdschap horen, maar anderen zullen er geen belang in stellen. Bewuste nood neigt het oor om te horen en totdat de Geest van God in ons werkt, zullen we doof als kwartels zijn voor de stem der liefde en door blijven gaan met het “erbij zitten”.

Er zat bij deze mensen ook *een heleboel vooroordeel*. Hun conservatieve neiging hield hen afzijdig. In beperkte mate doorgevoerd is deze neiging goed, maar het kan een mens veranderen in een zoutpilaar en voorkomen, dat hij vlucht voor zijn leven. Omdat ze de oude wijn gedronken hebben, verlangen deze onbeweeglijke mensen niet naar nieuwe wijn. Ze zijn er zeker van, dat de oude beter is. Maar toch, als de oude wijn zuur en muf is en de nieuwe wijn zoet en goed, is het jammer de slechte te verkiezen boven de goede. De oude vergiftigende wijn van de redding door menselijke verdienste of door ceremoniën wordt door velen verkozen boven de eigen wijn van onze Here, de nieuwe wijn van Zijn Koninkrijk, namelijk, rechtvaardigmaking door Zijn gerechtigheid door middel van het geloof. “Geloof en leef” wordt aan de kant gezet voor “de mens, die deze dingen doet, zal daardoor leven”. Ze geven de voorkeur aan Sinaï boven Golgotha, aan hun eigen vuile lompen boven de volmaakte mantel der gerechtigheid van de Here. Ze houden vast aan het oude verbond, dat weggenomen is en kunnen het eeuwige verbond der genade niet verdragen. Het vooroordeel van de trotse menselijke natuur is moeilijk te overwinnen; de mensen zijn niet bereid de Schriften te onderzoeken en te zien of zij juist zijn of niet, maar ze houden vast aan hun overgeërfd leugens.

Velen “zitten erbij” vanwege *resoluut ongelooft en vastbesloten zelfvertrouwen*. O vrienden, het is ons van nature aangeboren om in onszelf te geloven. Wat is dat anders dan klinkklare afgoderij? Pas als we wedergeboren worden, gaan we in Jezus Christus geloven en vertrouwen zo op de levende God en ontvangen een levende hoop. Moge de Here ons verlossen van dat oude, waardeloze vertrouwen op onszelf, vertrouwen op werken, vertrouwen op uiterlijke ceremoniën, vertrouwen op het vlees! O, dat we de oude en maffe wijn op de grond mogen gieten en van de nieuwe wijn mogen proeven, die geperst is uit de druiventros door de stervende Zoon van God; de nieuwe wijn van de redding door genade, door het geloof, tot de eer van God! Wat zou ik graag wensen dat zij die “erbij zitten” als gevolg van hun ijdele vooroordelen, gebracht mogen worden tot het huwelijksfeest van de genade en bereid gemaakt mogen worden het bruidskleed te dragen en Hem te eren, Die het gereed gemaakt heeft! Vooroordeel is de ondergang van duizenden. Ze hadden ziende gemaakt kunnen worden, als ze maar niet dachten dat ze reeds zagen; ze hadden gelukkig in de Here kunnen worden, als hun niet gefundeerde eigendunk hen er niet toe gebracht had “erbij te zitten”.

IV WAT ZULLEN WE ZEGGEN VAN DEZE BIJZITTERS? Gewoon een woord om een oordeel te vormen over hen en dan zal ik klaar met hen zijn. O dat de Here Zelf met hen zou handelen door Zijn Heilige Geest! Deze “bijzitters”, deze mensen die zich niet echt bemoeien met de waarheid en het geloof van het evangelie, maar het horen en ermee spelen en erover praten en erdan mee klaar zijn, wat zal ik van hen zeggen?

Wel, ten eerste lijken ze me *totaal niet op de juiste plek, wanneer u denkt aan de Here, Die aan het prediken was*. Hoe konden zij onverschillig zijn in Zijn tegenwoordigheid? Hij was witheet en zij waren blokken ijs. Hij was één en al energie en zij “zaten erbij”. Hij matte zich af en raakte uitgeput en zij “zaten erbij”. Hij was de hele nacht bezig in gebed met Zijn Goddelijke Vader en Hij kwam nu naar voren, gekleed met Goddelijke kracht om te genezen en zij “zaten erbij”. Ze deden net alsof ze geleerden en leraren van het volk waren en daarom een grote verantwoordelijkheid droegen; toch waren ze ermee tevreden “erbij te zitten” toen Jezus Zijn ziel uitstortte. O heren, niemand van ons dient onverschillig te zijn in de tegenwoordigheid van de Christus van God. Hij is bekleed met ijver als met een mantel; hoe kunnen wij lauw zijn? Hij legde Zijn leven af voor de schapen; hoe kunnen wij voor onszelf leven! Hij leeft nog steeds voor Zijn volk en neemt geen rust, maar door Zijn onophoudelijk

pleiten bewijst Hij Zijn eeuwig belang in onze zaak en als wij “er dan bij zitten” zal dat een vreselijke ondankbaarheid zijn! Mensen, die de grote redding hebben ontvangen “zitten erbij” terwijl de Heiland sterft; of zelfs mensen, die in het gevaar verkeren meteen naar de hel te zinken, “zitten er zorgeloos bij” terwijl de poort der genade voor hen opengezet wordt door de doorboorde hand van Jezus! O, het is een droevige, vreemde zaak! Here, leer deze dwaze generatie wijsheid! Laat hen er niet steeds “bij blijven zitten”!

Het was evenzeer ook niet in overeenstemming met de toestand van de rest van de samenkomst. Zie, wat voor een menigte rondom de Here Jezus is. Als ze iemand naar binnen willen brengen, die ziek is vanwege een verlamming, kunnen ze hem niet in de buurt krijgen. Niemand wil aan de kant gaan; ze zijn allemaal zo begerig om te horen en een zegen te krijgen. Tenslotte nemen ze de verlamde man mee bovenop het dak; ze breken werkelijk de tegels op en ze laten de man met touwen naar beneden boven de hoofden van de mensen; ja, precies tussen de geleerde wetgeleerden en de trotse Farizeeën. De stukken tegels vallen overal naar beneden, het stof ligt op de wetgeleerden en de godgeleerden. Zie, hoe begerig, hoe vurig, hoe opdringerig de mensen zijn! Toch “zitten deze heren erbij” met koude onverschilligheid! Zie hen hun notitieboekjes pakken om een uitdrukking te noteren, waarin ze misschien een fout kunnen vinden! Zie hoe koel zij de details observeren van wat wordt gedaan! Zij worden niet bewogen, zij niet! Een man, die lang verlamd is geweest, staat op het punt genezen te worden en zij behandelen het alsof het een interessant geval in het ziekenhuis is, waar omheen een gezelschap van medische studenten samenkomt als rondom een show. Hoe kunnen ze zich zo gedragen? Zijn ze gemaakt van steen of van ijzer? De gewone menselijkheid zou hen kunnen raken, zou iemand denken, maar nee, zij willen niet ingaan op iets dat Jezus zegt of doet; zij “zitten er alleen maar bij”.

Het zal voor sommigen van u een vreselijk iets zijn om voor altijd verworpen te worden en zich dan te herinneren, dat u naast mensen zat die werden gered, naast hen zat op het moment, dat zij hoorden ten eeuwigen leven. Hoe zult u het verdragen om te weten dat deze mensen werden gered door die machtige toespraak, die zelfs u op uw knieën bracht? Maar u schudde de indruk van u af, werd zorgeloos en bleef weer doorgaan in uw zonde. Deze gedachte zal u bijten als een slang wanneer u alle hoop kwijt bent en voor altijd wordt verdreven uit de tegenwoordigheid van God. Het zal zijn als de worm, die nooit sterft, wanneer u tegen uzelf zegt: “Ik was erbij, toen Jezus door Zijn genade harten van mensen vernieuwde. Ik was erbij, toen mijn metgezel hoorde, geloofde en werd gered, maar ik heb eigennuttig geweigerd om te horen en heb me afgekeerd van de enige Heiland.” Wat zal ik zeggen tot gindse echtgenoot, die zich zou moeten herinneren dat zij, die in deze wereld aan zijn boezem lag, om hem hilde, hem vertelde dat zij een Heiland had gevonden en hem smeekte aan zijn onsterfelijke ziel te denken en zich tot de Here te wenden? U zult zich herinneren hoe u uw hart van staal maakte tegen die gezegende invloed en de heilige tranen weigerde van degenen, die u zo zeer liefhad. Of is het zo, dat uw liefste kind thuiskwam uit de zondagsschool en hilde ten gevolge van de zonde en u, de moeder, die God had moeten danken voor de zegen over uw nakomelingen, het berouw van uw kind belachelijk hebt gemaakt? Dit is “erbij zitten” op de meest afschuwelijke manier – “erbij zitten” om te spotten en tegenstand te bieden. Terwijl anderen worden gered, “zit u erbij”. Wel, als ik vanavond ziek was vanwege een verlamming, als ik hier lag en zag dat de Meester u, die ziek bent, genas, dan denk ik, dat ik tenslotte zo goed als ik kon zou uitroepen: “Jezus, Meester, heb medelijden met mij.” Ik spoor een ieder van u, die onbekeerd bent, aan deze woorden uit mijn mond te nemen en met uw hele hart ze in het gebed te gebruiken. Roep: “Here, heb medelijden met mij. Christus, heb medelijden met mij!”

V Ik had nog veel meer toe te voegen aan dit punt, maar de tijd vermaant mij. Laat me in een paar zinnen spreken tot sommigen, **DIE NIET THUISHOREN TUSSEN DEGENEN DIE “ERBIJ ZITTEN”**. U, die de *ziekte van uw ziel* erkent, zult niet bij die groep horen. U

voelt uw schuld: u voelt uw behoefte aan Christus: u bent vanavond verbroken: ga daarom 8

geen ogenblik “erbij zitten”. Sta op, Hij roept u! Worstel u door de menigte heen naar Jezus. Geloof in Hem en leef. Moge Zijn Geest u leiden om dat nu meteen te doen! Voordat ik de Heiland vond, bezocht ik bijna elke plaats van godsdienstoefening in de stad waar ik woonde, maar ik vond geen volledige redding in één van hen. Ik geloof dat het kwam door mijn eigen onwetendheid. In de kleine kapel van de Primitieve Methodisten, waar ik Christus hoorde prediken en waar mij gevraagd werd alleen op Hem te zien, vond ik rust voor mijn ziel; maar de reden waarom ik Hem vond, was, omdat Zijn genade me had laten weten, dat ik Hem nodig had. Ik veronderstel niet, dat de preek die voor mij bruikbaar was gemaakt iets opmerkelijkers in zich had dan andere evangelietoespraken. Het speciale punt was, dat de Here mij had voorbereid om de boodschap van het evangelie te ontvangen. Men zegt dat het water van de Nijl erg zoet is. We hebben een aantal van onze landgenoten horen verzekeren, dat een klein beetje ervan te veel voor hen was en dat ze wensten het nooit weer te drinken. Het heeft geen zin om over smaak te twisten, maar mensen kunnen het zeker wel eens worden over de kwaliteit van het water. Toch prijzen sommigen dit Nijlwater de lucht in, terwijl anderen het een modderig goedje noemen. De reden waarom het water van de Nijl zo aangenaam voor Egyptenaren is, komt door het feit, dat hun klimaat droog is en de mensen dorst hebben en ander water schaars is. Onder een brandende zon is een slok water erg verfrissend. Voor de ziel, die dorstig is naar genade, verzoening en eeuwig leven, is elke belofte van de Here heerlijk. Niets geeft meer geur en smaak aan het evangelie dan dat werk van de Heilige Geest, waardoor we onze grote behoefte eraan gaan ervaren.

O, als u Christus niet hebt gevonden – u, die Hem zoekt – ga dan naar elke plaats waar Christus wordt gepredikt, totdat u Hem wel vindt. Als u de hemelse zegen niet op de ene plaats krijgt, ga dan naar een andere; blijf niet ergens heengaan, waar er geen zegen is, enkel en alleen omdat het uw regelmatige plaats van samenkomen is. U hebt brood nodig en als de ene bakker het niet heeft, ga dan naar een andere. Zoek de Heiland zoals mensen graven naar goud of zoeken naar diamanten. Ik heb gehoord van een man, die heel lang één van de kerken in Schotland had bezocht en omdat hij er geen enkel goeds vond, ging hij weg om naar een bepaalde prediking te luisteren, die niet volgens de kerkregels was. Daar vond hij vrede met God. De oude prediker waarschuwde hem voor zijn goddeloosheid omdat hij wegbleef van de kerk en zei in het Schots, wat ik in het Engels moet vertalen: “Donald, je had niet naar die man moeten gaan luisteren; hij is niet van de oude kerk.” “Wel,” zei Donald, “maar ik had een zegen nodig en ik vond dat ik overal naartoe moest gaan om die te krijgen.” “Wel,” zei de predikant, “Donald, je had bij het badwater moeten blijven wachten zoals de man in het evangelie totdat het water werd bewogen.” “Wel meneer,” zei de man, “maar u ziet dat die man zag, dat het water soms bewogen werd en hoewel hij er zelf niet in kwam, wist hij toch dat anderen erin gestapt waren en waren genezen en dat moedigde hem aan nog een poosje te wachten in de hoop dat zijn beurt nog zou komen. Maar ik heb deze veertig jaar bij uw badwater gelegen en ik heb nooit het water bewogen gezien, of iemand daarin genezen zien worden; dus dacht ik, dat het tijd voor mij werd om ergens anders te kijken.” Dat was het inderdaad. We kunnen ons niet veroorloven verloren te gaan vanwege kapellen of kerken. O mijn toehoorder, zoek toch de Here met heel uw hart; blijf Hem zoeken, totdat u Hem vindt. Wees niet nog langer alleen maar een bijzitter; maar gehoorzaam de roep, die u gebiedt om naderbij te komen. Wees niet tevreden in één of ander pretentius huis van gebed te zitten, waar het gebed niet wordt gehoord en zielen niet worden gered. Laat uw emmer niet neer in nog meer droge putten. Ga waar Jezus is. Doorkruis alle denominaties en blijf niet treuzelen, totdat u kunt zeggen: “Ik heb Jezus gevonden.” Als Hij op de ene plaats niet wordt gepredikt, haast u dan naar een andere. Houd uw oren en uw harten open. “Zoek de Here terwijl Hij Zich laat vinden; roep Hem aan terwijl Hij nabij is.” Verval niet in de gewoonte om naar een plaats te gaan, omdat u daar altijd heen ging en van plan bent om daar altijd naartoe te gaan. Wel,

sommigen van u zijn bijna vastgegroeid aan uw stoelen en zijn evenzeer van hout als datgene waarop u zit. O u, die alleen maar bijzitters bent, ik smeed u dringend, blijf niet in deze ellendige toestand. Moge op dit ogenblik uw roep tot de Here zijn:

“Geef mij Christus, of anders sterf ik!”

Moge God u helpen uw horen tot werkelijkheid te maken, uw zitten onder het evangelie tot een echte aanvaarding ervan!

U, die in *groot verdriet* bent, ik denk niet, dat het mogelijk is dat u überhaupt bijzitters kunt zijn. U bent teleurgesteld in de liefde; u bent een wereld van problemen tegengekomen, of u bent alle amusements langs gegaan en u hebt geen einde aan de vrolijkheid gezien, maar u bent er misselijk van en moe van de wereld en van uzelf. U ervaart dat u evengoed zou kunnen proberen uw buik te vullen met wind, als uw ziel te vullen met het amusement van de wereld en u bent hierheen gekomen, afgemat en vol walging. Uw hart is in barensnood en is zwaar beladen en u snakt naar rust. Kom en probeer mijn Meester. Hij nodigt u uit; Hij smeekt u om te komen. Hij roept tot u: “Kom tot Mij, allen die vermoeid en belast zijn en Ik zal u rust geven.” Hij meent wat Hij zegt. U hebt genoeg gezwoegd voor de wereld en haar loon was de moeite van het hebben niet waard. Kom nu tot Hem, Wiens gave eeuwig leven is. Moge Zijn Heilige Geest u leiden om meteen te komen en niet langer uit te stellen! U bent één van degenen die zich niet kan veroorloven om “erbij te zitten”, want de zonde vervloekt u, de dood bedreigt u en de eeuwige toorn achtervolgt u. Ik weet hoe het met u zal zijn, tenzij de genade het voorkomt: u zult naar huis gaan en de toespraak zal voorbij zijn en velen van u zullen nog steeds “bijzitters” zijn, want u zult de overtuiging van u afschudden en onverschillig zijn. Herinner u, ik heb u gewaarschuwd. Wilt u de waarschuwing minachten?

Er is hier op dit ogenblik een arme gevallen vrouw, afgemat door haar misdaden. Verlangt zij ernaar om de Heiland te kennen? Laat haar haar zonde belijden en die opgeven, dan zal ze “er niet bij zitten”. Er is hier een jongeman met een gebroken hart, die de wilde haver begint te oogsten die hij heeft gezaaid. Zal hij erbij zitten? Wenst hij te weten, hoe zijn hart veranderd kan worden, zijn zonden vergeven en zijn ziel getroost? Laat hem opstaan en naar zijn Vader gaan en niet langer “erbij zitten”.

En zo sluit ik af met een volledige en vrije evangelie-oproep. Kom en wees welkom, u die graag tot Jezus zou willen komen. Kom juist nu, met al uw zonden bij u en zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. Als u wilt weten, wat het is om tot Hem te komen, weet dan dat het is: *Hem vertrouwen*. Ga naar uw kamer, zie omhoog en zeg: “Jezus, ik kan u niet zien, maar u bent overal waar een gebroken hart is. Zie, ik zoek U; openbaar Uzelf aan mij. Ik vertrouw U, dat U mij vergeeft en dat U mij vernieuwt.” Jezus zal u niet weigeren, want Hij werpt niemand uit die tot Hem komt. Ik zei: “Ga naar huis”, maar ik zal dat woord veranderen. Blijf op uw plaats en zoek Hem waar u bent en zoals u bent. Vertrouw uzelf, voordat u deze plaats verlaat, aan die geliefde hand toe, die werd doorboord voor de schuldigen en die altijd gereed is een zondaar te grijpen. Zoals de parelvisser gelukkig is wanneer hij een handvol parels vindt, zo is Jezus gelukkig, wanneer Hij Zijn hand legt op arme zondaren en hen neemt om van Hem te worden. Geef uw ziel over aan Zijn bewaring. Vertrouw Hem volledig! Vertrouw Hem alleen! Vertrouw Hem nu. Ontsnap vanavond om uws levens wil en vind een schuilplaats in de Rots der Eeuwen. Jezus roept: “Zie op Mij en wordt behouden, alle gij eindigen der aarde.” O Here, breng al deze zondaren ertoe op Jezus te zien door Uw Heilige Geest, ter wille van Uw genade! Amen.